

IŠVADA

2019 m. birželio 5 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2019 m. birželio 5 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Algio Svetakos peticiją „Dėl karių ir pareigūnų valstybinės pensijos perskaičiavimo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymą ir nustatyti, kad pareigūnų ir karių valstybinė pensija būtų indeksuojama.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pateiktas nuomones bei manydama, kad svarstant klausimą dėl pareigūnų ir karių valstybinių pensijų didinimo galimybės ir šių pensijų indeksavimo siūlymas indeksuoti tik pareigūnų ir karių valstybines pensijas išskirtų vieną valstybinių pensijų gavėjų grupę ir taip galėtų pažeisti asmenų lygiateisiškumo principą nukentėjusiųjų asmenų, Lietuvos Respublikos pirmojo ir antrojo laipsnių, teisėjų, mokslininkų valstybinių pensijų gavėjų atžvilgiu. Todėl valstybinių pensijų indeksavimo klausimas turi būti svarstomas sistemiškai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano patvirtinimo“, numatyta priemonė – „Valstybinių pensijų sistemos sistemiškas įvertinimas ir pasiūlymų dėl jos tobulinimo pateikimas“. *Įgyvendinant šią Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano priemonę 2019 m. III ketv. numatoma pateikti sisteminius siūlymus dėl valstybinių pensijų skyrimo, pensijų dydžių nustatymo, apskaičiavimo bei mokėjimo teisinio reguliavimo tobulinimo.*

Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos dydis priklauso nuo įgyto tarnybos stažo ir pareigūno 12 mėnesių vidutinio darbo užmokesčio. Jos apskaičiuojamos pagal pareigūno ar kario nurodytų paeiliui ištarnautų 5 tarnybos metų palankiausių, nuosekliai einančių 12 mėnesių jam nustatyto darbo užmokesčio vidurkį (toliau – VDU). Už kiekvienus 1–20 tarnybos metus skiriama po 1 proc. VDU, už kiekvienus 21–25 tarnybos metus – po 1,5 proc. VDU, už 26 ir kiekvienus paskesnius metus – vėl po 1 proc. VDU (apskaičiuojant pareigūnų ir karių valstybinę pensiją už iki 1995 m. sausio 1 d. buvusius tarnybos metus, nurodyti procentai buvo didinami 1,8 karto). Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų indeksavimas Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatyme nenustatytas. Šių pensijų skyrimo ir mokėjimo klausimai, neaptarti pareigūnų ir karių valstybinių pensijų skyrimą ir mokėjimą reguliuojančiuose teisės aktuose, gali būti sprendžiami vadovaujantis Socialinio

draudimo pensijų skyrimo ir mokėjimo nuostatais, tačiau pensijų dydžių nustatymo ir indeksavimo klausimai gali būti sureguliuoti tik įstatymu.

Šiuo metu Lietuvoje valstybines pensijas gauna daugiau nei 100 tūkst. žmonių. Tai buvę pareigūnai, teisėjai, mokslininkai, nusipelnę ar nukentėję asmenys, iš valstybės biudžeto taip pat mokamos kompensacinės išmokos kūrybiniais darbuotojams ir rentos buvusiems sportininkams bei signatarams. Atskirų rūšių valstybinės pensijos šalyje skiriamos labai skirtingai: skiriasi dydžiai, apskaičiavimo principai, skyrimo ir mokėjimo sąlygos. 2018 metais valstybinėms pensijoms išmokėti buvo skirta per 142 mln. eurų. Daugiausiai kainuoja pareigūnams ir kariams mokamos valstybinės pensijos – apie 74 milijonus eurų per metus. Vidutinis jos dydis 297 eurų. Šias pensijas gauna 22 369 asmenys. Valstybinės pensijos pareigūnams leidžia į pensiją išeiti labai anksti. Vidutinis tokių į pensiją išėjusių asmenų amžius siekia 47 metus.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Algio Svetakos peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Algio Svetakos peticijos kopija, 10 lapų.
2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2019 m. balandžio 16 d. raštas Nr. 27.4 E-56)SD-1983, 2 lapai.
3. Vidaus reikalų ministerijos 2019 m. balandžio 30 d. raštas **1D-2304**, 1 lapas.
4. Išrašas iš Peticijų komisijos 2019 m. birželio 5 d. posėdžio protokolo Nr. 8, 1 lapas.
5. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras